

Ah şu “komplo teorisyenleri” olmasa!

ATILLA AKAR

Sayın Kerem Ünüvar (Birikim Dergisi Yazış-leri Müdürü)

Telefonda görüştüğümüz üzere derginizde yer alan Rifat N. Bali imzalı yazıya cevabi yazımı yolluyorum. Ayrıca R.N Bali'nin yazısı derginizi de zor durumda bırakacak yanlar taşımaktadır. Bizler bir “Hedef Liste”ye dahil edilmiş bulunuyoruz. Şahsen derginizin de belli amaçlar için kullanıldığını düşünüyorum. Yarın öbür gün başımıza gelebilecek herhangi bir olayda BIRIKIM imajının zan altında kalmasını istemeyeceğinizden eminim. Dahası bize toptancı bir şekilde “İrkçı”, “Faşist”, “Anti-Seminist”, “Paranoyak” diyerek ağır hakaret suçu işlenmektedir.

Bununla birlikte öteden beri derginize sempati ile bakmış ve eski bir İletişim yazarı olarak bu sorunun cevabi bir yazı ile kısmen çözülebileceğini ümit ediyorum. Sorunu resmi kanallardan bir tekzip yazısı ile halletmek yerine doğduğuna inandığım cevap hakkımı bir yazı biçiminde kullanmak istiyorum. Aşağıda yer alan söz konusu cevabi yazımı değiştirmeden, aynen yayınlamanızı talep ve rica ediyorum. Çalışmalarınızda başarılar diler, saygılar sunarım.

Birikim dergisinin Ocak 2004 tarihli 177. sayısının 31-37 sayfaları dahilinde “Komplo Teorileri ve Teorisyenleri” başlıklı ve Rifat N. Bali imzalı bir yazı yayınlanmıştır. Komplo teorisi ve komplo teorisyenleri üzerine seviyeli bir yazıdan çok sanki bir yerlerden alınmış ya da bir yerlere yazılmış rapor dili intibai veren söz konusu yazıda

İçlerinde benim de bulunduğum ve “komplo teorisyeni” olarak tanımlanan kişiler arasında bir çok defalar ismim zikredilerek, kitaplarımdan da alıntılar yapılarak bu tarz düşünenlerin “anti-semit”, “İrkçı”, “faşist”, “paranoyak” olduğu belirtilmiştir. Üstelik bu hakaret dolu ifadelerle beslenmiş kanaatler içinde “komplo teorisi” kavramı son derece şişirilmiş ve haksız bir imaj yaratılarak verilmiştir.

Üstelik sanki bir “kara liste” yapılmış,¹ Türkiye'nin çok farklı kesimlerden 19 aydını sadece resmi yorumların dışında yorum yapıyorlar diye bu bay tarafından fişlenmiş, bir yerlere hedef gösterilmiş ve sadece düşüncelerinden dolayı sanki “suçlu” ilan edilerek neredeyse kelleri istenmiştir. Yazar, gerek üslubunda gerekse de yaklaşımında “komplo teorisyeni” olarak tanımladığı kişilere karşı kafasında bir tür engizisyon kurarak, onları adeta “tüm insanlık için zararlı” varlıklar kategorisinde göstermiştir. Bir tür ideolojik jenosit çağrısıdır bu. Nitekim bu durum bir tehdide bile dönüşmüştür. İsrail'in İstanbul

1 Söz konusu listede şu kişiler bulunmaktadır: Mahir Kaynak, Doğu Perinçek, Yalçın Küçük, Oktay Sinanoğlu, Emin Gürses, Abdurrahman Dilipak, Hasan Karakaya, Taha Kıvanç (Fehmi Kuru), Aydoğan Vatandaş, Mustafa Aydın, Atilla Akar, Mutlu Çölgeçen, Aytunç Altındal, Hakan Yılmaz, Ali Çimen, Süleyman Adem, Nedret Ersenal., Erol Mütercimler, Lale Müldür.

Başkonsolos Yardımcısı Moshe Kanfi Tempo Dergisi'ne verdiği röportajda komplo teorisyenlerini hedefleyerek aynen şunları söylemiştir: "Biz bunları kimin yaydığını bile biliyoruz. Antisemitist, insanlık dışı ve medeniyet dışı insanlar" (Tempo Dergisi.26 Aralık-2 Kasım. 2003. "Türkiye'ye Batılı Olduğu İçin Saldırıldı" Sf. 20-22.) Rifat N. Bali'nin yazısının aynı söylem ve süreçle çakışması oldukça manidardır. Ve şahsım dahil bu 19 kişilik listede birinin burnu dahi kanasa kimlerin sorumlu tutulacağı da böylelikle netleşmiştir.

Ancak Rifat N. Bali'nin son derece seviyesiz yaklaşımlarını cevaplamadan önce "komplo teorisi" üzerine kişisel görüşlerimi belirtmekte yarar görüyorum. Çünkü belli ki birileri epeydir "komplocu" diye tanımladıkları yaklaşımlardan rahatsızdır ve bu bir süre önceye kadar bir yerlerden düğmeye basılmışçasına medyada kampanyaya dönüştürülmüştür. Rifat N. Bali ise "komplocu avcılığı"na çıkarak bu kampanyanın en son ve en saldırgan neferi olmuştur. Öyle görünüyor ki Bay R.N.Bali, sırf kendisinden farklı düşünüyorlar diye başka yazar ve aydınlar karşı kılıç kuşanmış görünüyor. Kendisini verdiği bu "servis"ten ve "görev bilinci"nden dolayı kutluyorum! Ve maalesef Türk entelektüel dünyasının en seviyeli dergilerinden *Birikim*'i de bu öznel çabasına alet etmiş görünmektedir.

11 Eylül "normal" ise bizler de "anormal"iz!

11 Eylül 2001 uğursuz saldırıları dünyanın bugüne kadar gördüğü en dehşetengiz eylem olarak tarihe geçmiştir. Yapılışı ve sonuçları itibarıyla son derece "sıra dışı" bir olay 11 Eylül gerçekleştiği günden itibaren üzerindeki soru işaretleri artarak sürmektedir. Bu anlamda 11 Eylül sadece tarihsel bir "milat" değil, sonrasında alınan tutumların mahiyeti bakımından entelektüel duruşunda sınırdığı bir milat da olmuştur. Bir kısım aydın ilk andan beri "Usame Bin Ladin" ve "El Kaide" açıklamasına kapılırken, içlerinde benim de bulunduğum bir diğer aydın kesimi ise farklı yorum ve soruların peşine düşmüştür. Bu anlamda 11 Eylül tutum ve bilinçlerde de bir saflaşma yaratmıştır ve bu halen sürmektedir.

Ancak, ABD'nin yürüttüğü yanıltıcı enformasyon çabası ve sürdürülen psikolojik savaş tut-

mamıştır. ABD Başkanı Bush'un öne sürdüğü bütün iddialar kuşkuyla karşılanmış ve en son Irak savaşına yol açan çözüm ona gerekçelerin yalan çıkmasıyla birlikte bu kesimlerde bir panik başlamıştır. Dünyada ve Türkiye'de perde arkasında dönen dolapları deşifre eden yazarlar, yayınlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bunun üzerine bu düşünceler "komplo teorisi" adı altında karikatürize edilerek tartışma dışına atılmaya çalışılmış ama tutmamıştır. Şimdi bütün sıkıntıları bundandır. İnsanların zihinlerini teslim almak için milyonlarca dolar harcadıkları, medyayı da bağladıkları halde şimdi 19 tane "kendini bilmez" (!) çıkmış, tekerlerine çomak sokmaktadır!

Evet, maalesef belli kesimler bu terime o kadar negatif anlamlar yüklediler ki, sonunda biz komplo yorumu yapanlar "Mahallenin delisi" muamelesi görmeye başladık. Hani filmlerde veya polisiye romanlarda olur, biri ısrarla katili işaret etmektedir. Kimse ona inanmaz, aklından şüphe ederler, alay ederler. Ama sonunda o haklı çıkar ve kimse ondan özür bile dilemez. Biz komplo yorumu yapanlarında durumu aşağı yukarı böyle. Onlara kalırsa bizler çevresinde olmadık düşmanlar gören "paranoyaklar" kategorisindeyiz. Bay Bali'de bu klasik hakareti tekrarlamaya devam ediyor. Eğer 11 Eylül "normal" bir olay ise bizi "anormal" olarak suçlamaya devam edebilirler. O günden bugüne dünyada "normal" şeyler oluyorsa bizleri de "anormal" kabul edebiliriz! Ama kim ne derse desin süreç "komplo teorisi" tabirine kendiliğinden iade-i itibar yapmıştır ve bazılarının rahatsızlığı bundandır.

Anti-Semitizm Suçlamasını Hakaret Sayarım!

Şimdi gelelim Bay Rifat N. Bali'nin söz konusu yazıda geçen iddialarına. Öncelikle dikkat çekici olan şudur. Bizler resmi yorumun ve belli bir resmi kalıbın dışında yorum yapıyoruz diye suçlanmaktayız. Aynı şekilde bizim kitaplarımızı basan yayınevleri ve hatta kitaplarımızı tanıtan, öven yazarlar bile suçlanmaktadır. Burada bir faşizan yaklaşım varsa o da bu tutumun ta kendisidir. Çünkü belli ki temelinde tek sesli, monolitik bir toplum ve düşünce dünyası özlemi yatmaktadır. Bir dahaki sefere ne yazacağımızı, ne söyleyeceği-

mizi Bay Bali'ye sorar, onun sansüründen geçirir ve öyle yayınlarız!

Benim açımdan en rahatsız edici ve en haksız itham ise "anti-semit", "ırkçı" "faşist" olduğumdur. Bu hakarete kendi payıma söyleyebileceğim çok ağır bir cevap olmakla birlikte, şimdilik şunları belirtmekle yetineceğim: Bay Bali bilmiyor olabilir ama benim hayatım saydığı o şeylere karşı mücadele içinde geçmiştir. Saydığı şeylere karşı savaş benim kimliğimin ana bileşenlerini oluşturmuştur. Sol gelenekten gelen bir insan olarak söz konusu yakıştırmaların bana ne kadar uzak şeyler olduğunu bile anlatmama gerek yok.

Nitekim bu kaygıyı taşıdıgımdan, bazı eğilimlerle bir sınır çizebilmek için *Derin Dünya Devleti/Gizli Doktrin Küresel Efendileri* (Timaş.2003) başlıklı kitabımın 273 No'lu sayfasında ısrarla şunları belirttim: "Ancak tam bu noktada kişisel bir çekincem var: Özellikle sağ kesimlerce olan biten her şeyin arkasında 'Yahudi'yi görme fobisi, bazı şeyleri ıskalatabilir. Bana göre bu organizasyonların arkasındaki 'Yahudi' faktörü birçok örnekte bariz olmakla birlikte bu, aynı zamanda sınıfsaldır da. Sol bakış nasıl işin ezoterik boyutunu ıskalıyorsa, sağ bakışlar da işin sınıfsal boyutunu görmezden geliyor. Bu noktada ikinci bir tehlike anti-semitizmin -yahudi düşmanlığının-hortlamasıdır. 'Derin Dünya Oluşumu' içinde yer alanlara karşı olmakla tümüyle Yahudiliğe karşı olmak birbirine karıştırılmamalı, bu hassas dengeye dikkat edilmelidir."

Öyle anlaşılıyor ki, Bay Bali'nin sözüm ona entelektüel argümanları buraya kadardır. Kendisine artık kabak tadı veren, prim yapmayan bu şablon "anti-semitizm" suçlamasını bırakıp, daha yaratıcı suçlamalar bulmasını tavsiye ederim. İşin kolayını bulmuşlar; İsrail politikaları ve Siyonizm karşıtı her kişi "anti-Semitist" damgası vurularak adeta vebalı ilan edilmektedir. Bay Bali Avrupa'da bile yükselen Anti-Semitizmin nedenlerini bizim yazdıklarımızda değil, kendisinin fikri sabitlerinde ve sempati ile baktığını sandığım İsrail'deki Şaroncu-Siyonist kilgin Filistinlilere yaptıklarında aramalıdır.

42 Üçüncü olarak Bay Bali, Komplo teorilerinin bu kadar revaçta oluşuna hayret etmektedir. Bu-

nun da cevabı gayet basittir: Çünkü insanlar klasik-şablon yaklaşımlarda aradıkları cevapları bulamıyorlar. Olayların arkasında gerçekte neler dönmüş olabileceğini merak ediyorlar. Komplo teorilerinin temelinde şüphe, resmi açıklamalardan tatmin olmama, onlara güvenmeme ve gerçeği bulma arzusu vardır. Tüm aydınlanma düşüncesi bu temel değerler üzerine kurulmuştur. Bugün ise varolan cevaplarla yetinen vasata, televole kültürüne ulaşır. Eğer biz insanların bu arayışlarına cevap veriyoruz diye suçlanıyorsak o zaman insanlığın tüm aydınlanma mirası da suçlanmalıdır. Bay Bali bunu da anlayacak gibi görünmüyor! Çünkü onun derdi başka görünüyor.

Meşruiyet ve Saygınlık Bay Bali'nin Tekelinde mi?

Bay R.N. Bali'nin sindiremediği bir şey de kendi tabiriyle bizim "meşruiyet ve saygınlık kazanmamız"dır. Öyle ya "meşru" ve "saygın" olmak Bay Bali ve onun gibi düşünenlerin tekelindedir. Bay R.N. Bali, kendi resmi ideolojisi çerçevesinde birilerini "gayrı meşru" ve "saygın görmeme" cüretini kendinde görmektedir. Eğer düşünce ve kitap piyasamız Bay Bali'nin zihniyetine kalırsa kısa zamanda çölleşeceğinden emin olabilirsiniz!

Bu paralelde bizim gibi insanların TV açık oturumlarına çağrılmasına, medyada bizim de görüşlerimize yer verilmesine de çok şaşırıyor Bay Bali. İkinci bir tekelcilik olayı daha. Ona kalırsa medya sadece kendi gibi düşünenlerin, tek sesli mecrası olmalıdır. Sansürcülüğün bu kadarı da olur! Bu konuda nasıl anti-demokratik düşüdüğü ise geçmişe göndermede bulunurken adeta bilinçaltından fıskırıyor. Bay Bali "Devletin bu duruma seyirci kalması" na kızarken bir arzusu bugüne taşıyor. Bu yaklaşım şu anlama gelebilir ancak: Devlet bu aykırı komplo fikirlerini yasaklasın, komplo teorisyenlerini hapse tıksın. Ben bu ifadeden başka bir özlem çıkartamıyorum. Belli ki Bay Bali'nin kafasında çoktan toplama kampları kurmuş ve bizi de oraya tıkış. Bir daha pes doğrusu!

Nitekim bu özlemi bir yerde daha su yüzüne çıkıyor. Bay Bali yazısının son paragrafında "aynı propagandistlerle birlikte ortak hareket etmede herhangi bir ahlaki bir engel göremeyen sol-libe-

ral- demokrat referanslara sahip bir aydın sınıfı"nı da "düşünceye Özgürlük", "Irak'ta Savaşa Hayır" dediği için suçluyor ve böylelikle kimlerin kulvarında koştüğünü bir kere daha kendi ağzından itiraf etmiş oluyor. Bu sayede yazdıklarını hiç de esmişte söylemiş gibi yazmadığını gayet net sezebiliyoruz. Kendisine kimler adına, nasıl bir misyon biçtiğini ise bilemiyoruz!

Son olarak Bay Bali'nin bu kez daha şahsi bir suçlama ve çarpıtmasına değinerek konuyu kapatmak istiyorum. Bay Bali gayet kurnazca biz komplo teorisyenleri arasına da nifak sokmaya çalışıyor. Asla o mealde söylemediğim bir cümlemi çarpıtarak aktarıyor. Bay Bali diyor ki, bu teoriler piyasada tutmuş ve biz kitaplarımız birkaç baskı yaparak bol paralar kazanıyormuşuz. Dahası ben kendimi "kaliteli" bir komplo teorisyeni olarak görerek dolayısıyla diğer "rakiplerimi" (!) "kalitesiz" görüyormuşum. Bu gülünecek ya da acınacak ifadeye ne demeli bilmem? Aramızda olmayan bir rekabeti varmış gibi göstererek ken-

disine karşı gelebilecek, olası blok tepkileri "böl, parçala" metodu ile kurnazca gündeme getiriyor. Daha da acısı bir yazar olarak Bay Bali bilir ki, Türkiye'de -birkaç istisna dışında- kitap yazarak para kazanılmaz. Ayrıca bir yazar bir başka yazarın yazarak para kazanmasından nasıl rahatsız olur onu da anlayamıyorum.. Ancak belli ki bu sadece bir "kıskançlık" olayı değil. Ne diyelim? Bu vahim zihniyet karşısında söyleyecek daha fazla şey bulamıyorum.

Sonuç olarak elbette ki Bay Rifat N. Bali dahil kimse komplo teorilerine sıcak bakmak zorunda değil. Komplo teorilerinin de eleştirisi yapılır, yapılmalıdır da. Ama Bay Bali'nin niyeti belli ki bunları çoktan aşmış ve işi listeler tutarak bizi bir yerlere hedef göstermeye ve yayın aleminden aforoz etmeye kadar vardırılmış.

Unutmadan son soru Biz bu kadar uydurma fikirler yazıyorsak, yazdıklarımız gerçek değilse Bay Bali'nin bu kadar telaşlı olması ve tepkisi niye?